

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نوشته: جرمن فارین پالیسی
برگردان: تحریریه سایت تدارک کمونیستی
فرستنده: نسرين معروفی
۱۱ نومبر ۲۰۲۲

منازعات قدرت در پشت جبهه

(۱)

منازعه قدرت بین کشورهای ترانس آتلانتیک برای کسب موقعیت مسلط در اروپای شرقی و جنوب شرقی تشدید می‌شود – در رابطه با تدارکات نظامی، تأمین انرژی و بازسازی اوکراین.

منازعه قدرت بین واشنگتن و برلین بر سر کسب موقعیت مسلط در اروپای شرقی و جنوب شرقی تشدید می‌شود و بر مناقشه بر سر بازسازی اوکراین تأثیر می‌گذارد. در حالی که کمیسیون اتحادیه اروپا قبلاً مدعی رهبری در بازسازی آن کشور شده بود، اکنون واشنگتن ادعا می‌کند که بروکسل فاقد «بنیه سیاسی و مالی» لازم برای انجام این کار است و بنابراین ایالات متحده باید رهبری را به عهده بگیرد. در همین حال، در پোলند، ایالات متحده در حال از دور خارج کردن طرح برلین برای ایجاد یک دستگاه پدافند هوایی اروپایی و همزمان تبدیل پোলند به قطبی برای اشاعه فناوری هسته‌ای ایالات متحده در اروپای شرقی و جنوب شرقی – به هزینه صنعت هسته‌ای فرانسه – است. ایالات متحده با استفاده از «طرح سه بحیره» در صدد است اروپای شرقی و جنوب شرقی را به بازار دیگری برای گاز مایع امریکا تبدیل کند. این پروژه منطقه‌ای شامل دوازده کشور بین بحیره‌های بالتیک، آدریاتیک و سیاه است و به پیشنهاد واشنگتن در سال ۲۰۱۵ توسط پোলند و سایرین کلید خورد. این طرح علیه منافع آلمان در منطقه است.

طرح سه بحیره

منازعه قدرت بین واشنگتن و برلین بر سر کسب موقعیت مسلط در اروپای شرقی و جنوب شرقی ساهاست که در جریان است. ایالات متحده می‌تواند به ویژه بر پোলند و کشورهای بالتیک به عنوان شرکای وفادار تکیه کند و همچنین تا حدودی روی طرح سه بحیره – یک چهارچوب سست همکاری متشکل از دوازده کشور مابین بحیره‌های بالتیک، آدریاتیک و سیاه – حساب کند.ⁱ این طرح توسط شورای آتلانتیک امریکا در همکاری با یک ائتلاف لابی‌گری از شرکت‌های انرژی اروپای شرقی و جنوب شرقی در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ تدوین شد و در سال ۲۰۱۵ توسط رئیس جمهور پোলند آندری دودا و رئیس جمهور کرواسی کولیندا گرابار-کیتاروویچ به طور رسمی کلید خورد. نخستین اجلاس آن در اواخر اگست ۲۰۱۶ در دوبروونیک کرواسی برگزار شد.ⁱⁱ کشورهای مشارکت‌کننده در پی آنند که زیرساخت‌ها

و جریان تجاری محور شرقی-غربی را که به طور یکجانبه‌ای بر آلمان متمرکز است، با پیوندهای جدید شمالی-جنوبی بین کشورهای ساحلی بحیره های سیاه، آدریاتیک و بالتیک تکمیل کنند تا چشم‌اندازهای توسعه جدیدی ایجاد نمایند که دست کم به طور بالقوه از قدرت اصلی اتحادیه اروپا، یعنی آلمان، مستقل باشند. در اجلاسی در ریگا در ماه جون، سران دولت‌ها و حکومت‌های بانی طرح سه بحیره از اوکراین دعوت به عمل آوردند تا در پروژه‌های آنها مشارکت کند.ⁱⁱⁱ

گاز مایع ایالات متحده برای اروپای شرقی

نزد ایالات متحده، طرح سه بحیره ابزار مناسبی برای تقویت نفوذ خود در اروپای شرقی و جنوب شرقی است، چرا که در تقابل با جهت‌گیری مسلط منطقه به سوی قدرت اصلی اتحادیه اروپا، یعنی آلمان، می‌باشد. ایالات متحده همچنین به دنبال تبدیل این کشورها به بازارهایی برای گاز مایع خود است تا به این ترتیب آنها را به خود وابسته‌تر نماید. بندر کلایپدا در لیتوانی به طور منظم پذیرای محموله‌های گاز مایع ایالات متحده است. در اوایل اپریل ۲۰۲۲ لیتوانی اعلام کرد که نخستین کشور اروپایی است که واردات گاز از روسیه را به طور کامل کنار گذاشته است.^{iv} لیتوانی و استونی نیز گاز مایع ایالات متحده را از طریق لیتوانی دریافت می‌کنند. پولند، که مخازن LNG (گاز طبیعی مایع) خود را در اشوینوایشچه دارد، همچنین می‌تواند مواد خام را از مجرای لیتوانی وارد کند. از سوی دیگر، در جنوب، مخازن LNG ایالات متحده در مخازنی در جزیره کرک کرواسی تخلیه می‌شوند. مخازنی که از اوایل سال ۲۰۲۱ آغاز به کار کرده و قرار است ظرفیت آن از ۲.۶ میلیارد متر مکعب به ۶.۱ میلیارد متر مکعب گاز در سال افزایش یابد.^v کرواسی همچنین زیرساخت خط لوله خود را که از کرک به سمت شمال امتداد دارد، گسترش خواهد داد. علی‌القاعده، هنگری و اسلونی نیز قادرند گاز مورد نیاز خود را از طریق کرک تأمین نمایند. این امر همین حالا هم بر مبنای منظم و حساب شده‌ای با استفاده از تانکرهای LNG صورت می‌گیرد.^{vi}

پدافند هوایی ایالات متحده به جای سپر آسمان اروپا

ایالات متحده در حال حاضر به ویژه در حال بالا بردن سطح همکاری خود با پولند در حوزه‌های متعددی است – و این کار را مشخصاً به ضرر آلمان و اتحادیه اروپا انجام می‌دهد. به عنوان مثال ۱۵ کشور اروپایی در ۱۳ اکتوبر بر سر برنامه‌ای برای راه‌اندازی یک دستگاه پدافند ضد هوایی و ضد راکتی مشترک با محوریت آلمان توافق کردند. کشورهای حامی «طرح سپر آسمان اروپا» (ESSI) عبارتند از کشورهای بالتیک به همراه شش کشور دیگر عضو «طرح سه بحیره». پولند در این طرح مشارکت نمی‌کند، زیرا وارسا – که سالهاست مشتری وفادار تجهیزات نظامی ایالات متحده بوده و شریک بسیار نزدیک ایالات متحده محسوب می‌شود – از مدتها قبل در حال راه‌اندازی دستگاه پدافند هوایی خود بوده و قصد ندارد آن را در ESSI ادغام کند. پولند، همراه با ایالات متحده، در حال توسعه یک دستگاه پدافند مبتنی بر آتشبار ضد هوایی پاتریوت است که آن را ویسلا Wisla نامگذاری کرده‌اند.^{vii} پولند همچنین در همکاری تنگاتنگ با انگلستان در حال توسعه دستگاه دومی به نام نارو Narev است.^{viii} وارسا با این کارها خشم برلین و بروکسل را برانگیخته است. همکاری انحصاری پولند با ایالات متحده و بریتانیا مانع ساخت یک دستگاه ضد هوایی یکپارچه اروپایی در چهارچوب ESSI می‌شود.

قطبی برای فناوری هسته‌ای ایالات متحده

این واقعیت که پولند در حال آغاز یک همکاری هسته‌ای نزدیک و احتمالاً گسترده با ایالات متحده است، در حال حاضر مایه‌ی شگفتی شده و توجه‌ها را به خود جلب کرده است. موضوع برمی‌گردد به قصد وارسا برای خلاصی از وابستگی گسترده به نیروگاه‌های زغال سنگ سوز به واسطه‌ی ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای. در اواخر ماه اگست، ماتئوش مورایسکی نخست وزیر پولند در جریان دیداری با امانوئل مکرون رئیس جمهور فرانسه عنوان کرد که شاید قرارداد ساخت اولین نیروگاه پولند به شرکت فرانسوی EDF واگذار شود: «در مسائل مربوط به نیروگاه‌های هسته‌ای فرانسه یک شریک نهادی است.»^{ix} با این حال، در آخر هفته، یاتسک ساسین وزیر خزانهداری پولند، پس از مذاکره با جنیفر گرانهولم وزیر انرژی ایالات متحده در واشنگتن، اعلام کرد که کنسرن امریکائی وستینگهاوس Westinghouse احتمالاً نخستین و شاید دومین نیروگاه هسته‌ای پولند را نیز خواهد ساخت. علاوه بر این، پولند قصد دارد با کمک ایالات متحده به «کانون اصلی هسته‌ای برای تمام شرق اروپای مرکزی» بدل شود و به عنوان قطبی برای گسترش انرژی هسته‌ای عمل کند. همسویی همه جانبه و روزافزون این کشور با واشنگتن رفته رفته مخالفت‌هایی جدی را برانگیخته است. بنابه گزارش رسانه‌ها، کمیسیون اروپا در نظر دارد از همکاری هسته‌ای یکجانبه پولند با ایالات متحده ممانعت ورزد. البته در وارسا گفته می‌شود که پولند در نتیجه این امر «با مسأله حدود حق حاکمیت خود مواجه خواهد شد.»^x

«یک امریکائی با هیمنه جهانی»

اکنون مناقشات دیگری نیز در رابطه با بازسازی اوکراین بروز کرده است. کمیسیون اروپا در ماه مه اعلام کرد که قصد دارد به همراه کنیف پلتفرمی برای بازسازی اوکراین راه‌اندازی کند و آن را برای هماهنگ ساختن تمام اقدامات بین‌المللی بازسازی به کار بگیرد.^{xi} در ماه سپتامبر، در سندی ستراتیژیک که توسط اتاق فکر امریکائی «صندوق مارشال المان» (GMF) با همکاری سازمان‌های دولتی ایالات متحده تدوین شده بود، عنوان شد که تنها یک «رهبری قدرتمند» می‌تواند از عهده این کار برآید. بنابراین موضوع بحث نه کمیسیون اروپا، که فاقد «بنیه سیاسی و مالی لازم» است، بلکه G7 می‌باشد؛ «نخستین هماهنگ کننده» بازسازی می‌بایست «یک امریکائی با هیمنه جهانی» باشد.^{xii} این امر به نوبه خود نارضایتی شدید بروکسل را برانگیخت؛ مقامات آنجا متذکر شدند که عنوان رسمی نامزدی اتحادیه اروپا به اوکراین اعطا شده است. در ابتدای هفته، اورزولا فون در لاین رئیس کمیسیون اروپا و اولاف شولتس صدر اعظم المان در سرمقاله‌ای – که به یک پیشنهاد مصالحه شباهت داشت – اعلام کردند که «همه با هم باید بازسازی اوکراین را به عهده بگیرند – اتحادیه اروپا، G7، و همه شرکای دیگر ما؛ اتحادیه اروپا در این بین «نقش مهمی ایفا خواهد کرد.»^{xiii}

«نه یکی یا دیگری»

مناقشه بر سر این که چه کسی باید بازسازی را رهبری کند – و در نتیجه جهت‌گیری آینده اوکراین را تعیین نماید – روز سه‌شنبه در «کنفرانس بازسازی» در برلین ادامه یافت. این کنفرانس مشترکاً توسط اتحادیه اروپا و G7 سازماندهی شده بود – شولتس می‌خواست وضعیت به گونه‌ای درک شود که بانیان امر بازسازی «نه یکی یا دیگری» بلکه همه با هم باشند: اکنون باید ساختاری ایجاد شود که «ترکیبی از خیلی‌ها» باشد.^{xiv} این البته منازعه قدرت را پایان نمی‌بخشد.

مآخذ: <https://www.german-foreign-policy.com/en/news/detail/9065>

iThe countries participating in the 3 Seas Initiative (3SI) are Estonia, Latvia, and Lithuania, Poland, Czech Republic, Slovakia and Hungary, Slovenia, and Croatia, Romania, and Bulgaria, along with Austria. Germany has been granted observer status.

iiSee also Osteuropas geostrategische Drift.

iiiDrei-Meere-Initiative will Ukraine enger an Europa binden. rnd.de 20.06.2022.

ivMirela Petkova: Weekly data: Lithuania becomes the first European country to ditch Russian gas. energymonitor.ai 11.04.2022.

vCroatia to invest €180 million in LNG infrastructure. euractiv.com 19.08.2022.

viEvelin Szöke: First LNG truck from Krk terminal arrives in Hungary. ceenergynews.com 11.08.2022.

viiJakub Palowski: Phase II of the Wisła Air and Missile Defence Programme Begins. defence24.com 30.05.2022.

viiiAndrew Chuter, Jaroslaw Adamowski: UK, Poland to pool missile development for their land, naval forces. defensenews.com 05.10.2022.

ixPolen vor AKW-Bau. Frankfurter Allgemeine Zeitung 25.10.2022.

xIbid.

xiThomas Gutschker: Wer hat beim Wiederaufbau der Ukraine das Sagen? Frankfurter Allgemeine Zeitung 25.10.2022.

xiiRonja Ganster, Jacob Kirkegaard, Thomas Kleine-Brockhoff, Bruce Stokes: Designing Ukraine's Recovery in the Spirit of the Marshall Plan. gmfus.org 07.09.2022.

xiiiUrsula von der Leyen, Olaf Scholz: Ein Marshallplan für die Ukraine. Frankfurter Allgemeine Zeitung 24.10.2022.

xivMöglichst rasche Aufbauhilfen für die Ukraine. Frankfurter Allgemeine Zeitung 26.10.2022.